

խաչ հան զդա»։ Միւս կողմէն սակայն այդ նոյն ամբողջին մէջ կը գտնուէին մի քանի անհատներ, որոնք իսկապէս կրցած էին թափանցել Յիսուսի հոգիի բարութեան եւ ճաշակել անոր քաղցրութիւնը, եւ ճիշդ ատոնց էր, որ Ան Գողգոթայի ճամբուն վրայ պիտի ըսէր. «Ո՛վ Երուսաղէմի դուտրեր, իմ վրաս մի՛ լաք, այլ լացէ՛ք ձեր զաւակներուն վրայ»։ Ու քիչ ետք, յանկարծ Անոր ամենածանր վայրկեանին, Սիմէոն Կիրենացի անունով ոչ-հրեայ մը կը յայտնուի իր մօտ, օգնելու անոր։ Տարօրինակօրէն, երբ մենք օգնութեան կարիքը ունենանք եւ կամ նեղութեան մէջ ըլլանք, միշտ օտարական մըն է, որ յանկարծ կը յայտնուի մեզի օգնելու։

Խաչի եւ մահուան թափօրը քաղաքի նեղ փողոցներէն դուրս գալով կը բարձրանայ Գողգոթա՝ որ սահմանուած էր մահապարտներու։ Ու հոն, այդ բարձունքին վրայ, երկու աւազակներու հետ կը խաչեն աշխարհի առաջին եւ վերջին Անմեղը։ Ահա ա՛յս է մեր՝ Մարդուն մեծագոյն ողբերգութիւնը, իսաչ հանել Աստուծոյ Միակ զաւակը, Ան՝ որ մարդոց հանդէպ ունեցած իր անսահման սիրոյն եւ փրկութեան համար թողուց երկնքի իր հանգիստը եւ իջաւ մեր մէջ, ճաշակելու մեր հետ աշխարհի դառնութիւններն ու մարդուն ապիկարութիւնը, եւ ապա իր յարութեամբ մեզ արժանացնելու երկնային կեանքի։ Ահա իրաւ եւ ամբողջական պատմութիւնը իսաչին եւ անոր իմաստին։

Ոչ ոք գիտէ թէ ճիշդ ի՞նչ պատահեցաւ հոն, Գողգոթայի բարձունքին, սակայն մէկ բան որոշ է, թէ այդ օրուրնէ ասդին մարդկութեան մօտեցումը «Մահ» կոչուող առեղծ-ւածին նկատմամբ ամբողջովին փոխուեցաւ։ Մենք եւս, մէկգի դրած մեր ճղճիմ մըտահոգութիւններն ու տուայտանքները, թող այլեւս բարձրագլուխ քալենք, երբեք չընկճուելու հաստատ որոշումով, ըսելով. «Մահ ո՞ւր է խայթոց քո»։

Ն.Ա.Մ.

ԽՈՏՔ ԵՒ ԽՕՍՔ

Արդար եւ պարկեշտ մարդը ան է՝ որ իր իրաւունքը կը շափէ իր պարտականութեան համեմատ։

Կեանքը վայրկեանի մը պէս կ'անցնի, ան ինքնին բան մը չէ, եւ անոր արժէքը կախում ունի միայն իր գործածութենէն. միայն կատարուած բարի գործն է, որ կը մնայ, եւ արդէն այս է որ կ'արժեւորէ կեանքը։

Խաչը ապրուած Աւետարանն է, եւ Աւետարանը՝ քարոզուած Խաչը։

Ան որ իրմէ ետք բարի ու մաքուր կեանքի մը յիշատակը կը թողու, ան ապագայ սերունդի անսպասելի բարիքի աղբիւր մը կը թողու։

Սէրը նման է ջուրին, եթէ չվազէ՝ կը ճահճանայ։

Անմեղութիւնը՝ անվերապահօրէն սէր տալու եւ ստանալու կարողութիւնն է։